

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 157/2018-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. júla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Gabrielou Košudovou, Svätoplukovo námestie 3, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-135/3-OVK-NR-2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-135/3-OVK-NR-2011 porušené boli.

2. Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-135/3-OVK-NR-2011 p r i k á z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré j e Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Nitra p o v i n n é vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a trovy právneho zastúpenia v sume 481,59 € (slovom štyristoosemdesiatjeden eur a päťdesiatdeväť centov), ktorú j e p o v i n n é vyplatiť Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Nitra na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Gabriely Košudovej, Svätoplukovo námestie 3, Nitra, do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 157/2018-10 zo 16. mája 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v časti na ďalšie konanie s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namieta porušenia označeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nitra (ďalej len „okresné riaditeľstvo Policajného zboru“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-135/3-OVK-NR-2011.

2. Sťažovateľ v sťažnosti namietal neúmernú dĺžku konania v uvedenej trestnej veci, čím podľa neho dochádza k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru. Námietky sťažovateľa spočívajú v tom, že od vydania uznesenia okresného riaditeľstva o vznesení obvinenia proti nemu pre podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu z 15. novembra 2007, po vrátení veci v roku 2010 z okresnej prokuratúry na doplnenie skráteného vyšetovania a pribratí znaleckej organizácie pre účely vypracovania znaleckého posudku (júl 2013) okresné riaditeľstvo v prípravnom konaní štyri roky riadne nekoná, vykonáva iba sporadické, i to len neefektívne úkony (napr. po jednom úkone v roku 2016 a 2017), a tak jeho trestné stíhanie celkovo trvá už takmer 11 rokov.

3. Sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podal proti postupu okresného riaditeľstva 2. októbra 2017 *„podnet na odstránenie prietahov v súdnom konaní“*, ktorý zaslal Krajskej prokuratúre v Nitre, ktorá ho odstúpila na vybavenie okresnej prokuratúre, a tejto prokuratúre podal súčasne aj *„žiadost' o preskúmanie postupu policajta a odstránenie prietahov vo vyšetovaní“*.

4. Okresná prokuratúra v napadnutom konaní konštatovala listom č. k. 1 Pv 6/13/4403-53 z 30. novembra 2017 pochybenie v postupe „policajtky“ okresného riaditeľstva a uložila jej, aby vo veci konala urýchlene, ale dosiaľ k žiadnej náprave stále nedošlo.

5. Sťažovateľ žiada ústavný súd, aby o jeho sťažnosti rozhodol nálezom tak, že okresné riaditeľstvo a okresná prokuratúra v napadnutých konaniach (pozri bod 1) porušili jeho zákonné právo na *„prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy..., prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru..., byť stíhaný len spôsobom, ktorý ustanoví zákon podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy..., právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy..., právo byť riadne a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom v prípade akéhokoľvek trestného obvinenia podľa čl. 10 Všeobecnej deklarácie...“*.

Súčasne sťažovateľ žiada, aby ústavný súd uložil povinnosť okresnému riaditeľstvu v napadnutom konaní „*konať a rozhodnúť bez zbytočných prieťahov*“. Domáha sa aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 11 000 € «*s prihliadnutím k doterajšej dĺžke trestného konania, berúc do úvahy konkrétne okolnosti tejto veci, ako aj skutočnosť, že konanie nebolo ku dnešnému dňu právoplatne skončené...*

Takto dlhotrvajúca neistota predstavuje v mojom živote obrovskú neprekonateľnú traumú. V súvislosti s tým poukazujem na môj vysoký vek 73 rokov. Tento stav sa podpísal na mojom zdraví tým, že trpím úzkosťami a nespavosťou. Nepodarilo sa mi pomyselne dostať svoju psychiku tak povediac „nad vec“. Ťažko nesiem uvedený stav o to viac, že sa nepokladám za vinného z trestného činu, z ktorého som obvinený.».

II.

6. Po prijatí sťažnosti sa na základe žiadosti ústavného súdu k veci písomne vyjadrilo okresné riaditeľstvo Policajného zboru podaním z 13. júna 2018 (sp. zn. ORPZ-NR-OKP2-238/2018) a k jeho vyjadreniu zaujala stanovisko aj právna zástupkyňa sťažovateľa.

6.1 Riaditeľ okresného riaditeľstva Policajného zboru vo svojom vyjadrení z 13. júna 2018 poukázal podrobne na vykonané úkony vo veci a bližšie k veci uviedol:

„Dňa 29.04.2013 bol vyšetrovací spis pod ČVS:ORP-135/3-OVK-NR-2011 pridelený po predchádzajúcej vyšetrovateľke Štefankovej vyšetrovateľke Lörincovej a to po vrátení spisu z OP Nitra s písomným pokynom zo dňa 26.04.2013, pričom tento bol vyšetrovateľkou prevzatý dňa 13.05.2013. Prílohou spisu bol aj znalecký posudok č.1/2013 vypracovaný znalcom z odboru poľnohospodárstvo, odhad hodnoty poľnohospodárskej pôdy [REDAKOVANÉ], ktorý do spisu predložila substitučná obhajkyňa obvineného [REDAKOVANÉ]. Dňa 08.07.2013 bolo vydané uznesenie v zmysle §147 ods. 1 Trestného poriadku, ktorým bol pribratý do konania Poľnohospodársky znalecký ústav SPU v Nitre z dôvodu zaujatia stanoviska k obom posudkom nachádzajúcim sa v spise a to k posudku, ktorý vypracoval znalec z odboru stavebníctvo, pribratý uznesením a posudkom, ktorý predložila obhajoba. Dňa 15.08.2013 bolo týmto ústavom vypracované odborné stanovisko č. 30/2013 . Dňa 19.09.2013 bola Poľnohospodárskemu znaleckému ústavu SPU

v Nitre po konzultácii s prokurátorom OP Nitra zaslaná žiadosť o doplnenie odborného stanoviska, ktoré bolo dňa 29.10.2013 týmto ústavom vypracované. Nakoľko týmto ústavom nebola poskytnutá relevantná odpoveď, t.z., že Poľnohospodársky znalecký ústav sa vedel vyjadriť iba k posudku z odboru poľnohospodárstvo, bola dňa 28.10.2013 Ministerstvu spravodlivosti SR zaslaná žiadosť o zaujatie stanoviska. Dňa 19.11.2013 bola po konzultácii s dozorujúcim prokurátorom OP Nitra zaslaná žiadosť na oddelenie zbrane a strelivo na OR PZ Nitra o zaslanie fotodokumentácie strelnice. Dňa 5.12.2013 bol vypočutý svedok [REDAKOVANÉ]. Dňa 17.12.2013 bola na odbor kriminálnej polície Nitra z Ministerstva spravodlivosti SR faxom doručená výzva na doplnenie žiadosti o súčinnosť. Dňa 19.12.2013 bol na Ministerstvo spravodlivosti SR zaslaný kompletný vyšetrovací spis pod horeuvedeným ČVS. Dňa 07.01.2014 bolo vydané uznesenie v zmysle §228 ods.2 písm. a) Trestného poriadku, na OP Nitra doručené dňa 08.01.2014. Dňa 23.06.2014 bola na Ministerstvo spravodlivosti zaslaná urgencia k žiadosti o zaujatie stanoviska. Dňa 08.07.2014 bol vedúcemu 2. odd. vyšetrovania zaslaný mail od dozorujúceho prokurátora, aby bol predmetný spis prerozdelený inému vyšetrovateľovi z dôvodu nástupu vyšetrovateľky Lörincovej na materskú dovolenku. Dňa 10.07.2014 dal dozorujúci prokurátor písomný pokyn . Dňa 11.07.2014 bol predmetný vyšetrovací spis vyšetrovateľkou z dôvodu nástupu na materskú dovolenku odovzdaný nadriadenému, pričom tento bol následne pridelený ďalšiemu vyšetrovateľovi - mjr. Horniakovi, ktorý následne ďalej komunikoval s dozorujúcim prokurátorom. Dňa 11.09.2014 vyšetrovateľ zaslal na MS SR urgenciu č. II, dňa 16.10.2014 bol zaslaný mail od dozorujúceho prokurátora vyšetrovateľovi s pokynom. Dňa 21.10.2014 zaslal vyšetrovateľ na MS SR urgenciu č. III., následne dňa 21.10.2014 zaslal žiadosť o podanie správy na Ústredný zväz židovských náboženských obcí, odkiaľ dňa 11.11.2014 prišla odpoveď. Dňa 21.11.2014 bola na OP Nitra zaslaná správa o stave šetrenia. Dňa 16.01.2015 bola na MS SR zaslaná urgencia č. IV. a napísaná správa k stavu šetrenia, dňa 13.05.2015 ÚZ vyšetrovateľa, dňa 22.05.2015 písomný pokyn z OP Nitra, dňa 05.06.2015 správa k stavu šetrenia, dňa 03.06.2015 zaslaná urgencia č. V. na MS SR. Dňa 09.07.2015 bol spis opätovne pridelený vyšetrovateľke Lörincovej, ktorá si po materskej dovolenke prevzala spis po predchádzajúcom vyšetrovateľovi a v rovnaký deň bol zaslaný mail riaditeľovi odboru znaleckej, tlmoč. a prekladateľ. činnosti MS SR so žiadosťou o urgentné zaujatie stanoviska.

Dňa 29.07.2015 bola zaslaná z MS SR odpoveď na výzvu, v ktorom okrem iného MS SR uvádza, že nie sú oprávnení zaujať jednoznačné stanovisko k žiadosti. Dňa 15.04.2016 bola zaslaná odpoveď od substitučnej obhajkyne, následne bola táto telefonicky niekoľkokrát kontaktovaná, avšak bezvýsledne. Dňa 30.06.2017 bola opätovne mailom kontaktovaná substitučná obhajkyňa, pričom na následné telefonáty nereagovala. Dňa 05.02.2018 bol doručený na OKP OR PZ Nitra písomný pokyn prokurátora, na základe ktorého bola dňa 11.04.2018 obhajkyňa obvineného JUDr. Gabriela Košudová mailom vyzvaná, aby sa vyjadrila, či z jej strany obhajoba obvineného trvá a ktorú obhajkyňu, keďže dňa 04.12.2012 udelila substitučnú plnú moc [REDAKOVANÉ], je možné kontaktovať z dôvodu vyznamenania o úkonoch. Dňa 12.04.2018 bola mailom zaslaná odpoveď, že obhajoba obvineného z jej strany stále trvá, pričom na ďalší mail, ktorú z nich je možné kontaktovať neodpovedala, následne jej bol dňa 12.04.2018 zaslaný mail s opätovnou žiadosťou o oznámenie, ktorá advokátka bude chodiť ďalej na úkony, pričom odpoveď obdržaná nebola. Dňa 04.05.2018 bolo podľa pokynu OP poštou zaslané vyznamenanie o úkonoch obojadvokátkam. Taktiež bolo zaslané aj predvolanie obvinenému a znalcom. Dňa 21.05.2018 bola obhajkyňa obvineného mailom vyzvaná, aby v prípade, že má pripravené otázky znalcom tieto zaslala, aby sa znalci mohli na ich zodpovedanie vopred pripraviť, pričom na mail vôbec nereagovala. Dňa 23.05.2018 bolo v trestnom stíhaní pokračované a podľa pokynu OP bol vypočutý obvinený a dvaja znalci. Následne bola dňa 01.06.2018 zaslaná znalcom [REDAKOVANÉ] žiadosť o doplnenie znaleckého posudku.

K namietaným prietahom vo vyšetrovaní zo strany obhajkyne obvineného za obdobie rokov 2013 až 2018 uvádzam, že po obdržaní znaleckého posudku z odboru poľnohospodárstva, ktoré obhajoba predložila, bol do konania pribratý Poľnohospodársky znalecký ústav, ktorý sa mal vyjadriť k už vypracovaným posudkom nachádzajúcim sa vo vyšetrovacom spise, avšak tento ústav uviedol, že je oprávnený sa vyjadriť len k posudku znalca z odboru poľnohospodárstvo a následne nás odporučil na Ministerstvo spravodlivosti SR, na ktoré sme sa obrátili prvýkrát so žiadosťou dňa 28.10.2013. Od uvedeného dátumu po dobu viac ako jedného roka bola 5x urgovaná odpoveď z Ministerstva spravodlivosti SR ohľadne znaleckých posudkov, táto bola napokon dňa 29.7.2015 doručená, avšak nepriniesla požadované informácie. Z uvedeného dôvodu vyplynula potreba vykonania výsluchov znalcov, ktorí vypracovali na sporné pozemky

znalecké posudky, avšak po neúspešných opakovaných pokusoch o skontaktovanie sa s obhajkyňami obvineného ohľadom vyrozumievania a účasti na úkonoch nebolo možné uvedené výsluchy uskutočniť a tieto boli napokon zrealizované až v máji 2018. Z pohľadu procesu dokazovania sa jedná o neštandardnú trestnú vec. kde bolo potrebné zvoliť iné, ako bežne zaužívané postupy, ktoré boli časovo náročné, v dôsledku čoho došlo k predĺženiu prípravného konania.“

6.2 Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností, z písomných vyjadrení účastníkov konania a zo spisu okresného riaditeľstva Policajného zboru ústavný súd zistil taký istý relevantný priebeh a stav predmetného konania, ako to uviedlo okresné riaditeľstvo Policajného zboru.

Od 24. júla 2007, keď bol podaný podnet inej fyzickej osoby na prešetrenie, či nebola prekročená právomoc sťažovateľa ako verejného činiteľa (starostu obce, pozn.) pri predaji nehnuteľného majetku Slovenského zväzu technických športov, na základe čoho mal získať z toho aj majetkový prospech (č. 1. 1 v spise), okresné riaditeľstvo Policajného zboru (ďalej aj „vyšetrovateľ“) a orgány prokuratúry vykonali do roku 2013 tieto podstatné úkony:

- 28. septembra 2007 uznesením podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietlo trestné oznámenie, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania. Okresná prokuratúra Nitra (ďalej aj „okresná prokuratúra“) uznesením č. k. 1 Pn 999/07-5 z 31. októbra 2007 zrušila uznesenie vyšetrovateľa z dôvodu, že „nezabezpečil všetky potrebné vyjadrenia osôb zmenou vlastníctva pozemkov pod strelnicou...“, a k tomu vydala 2. novembra 2010 aj záväzný pokyn, aby sa vo veci začalo trestné stíhanie (č. 1. 49) a voči sťažovateľovi sa vznieslo obvinenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku pre trestný čin podvodu (č. 1. 50) v lehote do 16. novembra 2007. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru tak učinilo uznesením 5. novembra 2007 a následne Krajská prokuratúra v Nitre zamietla sťažnosť sťažovateľa uznesením sp. zn. 1 KPt 68/2008 z 20. februára 2008.

- 7. decembra 2009 vyšetrovateľ podal na okresnej prokuratúre návrh na podanie obžaloby, ktorá mu vec vrátila 17. februára 2010 na doplnenie skráteného vyšetrovania

s pokynom. Vec bola opätovne predložená okresnej prokuratúre 1. apríla 2010, ale opätovne mu bola vrátená na doplnenie vyšetrovania 10. júna 2010.

- 9. augusta 2012 vyšetrovateľ podal na okresnej prokuratúre opäť spis spolu s návrhom na podanie obžaloby, ale okresná prokuratúra mu spis vrátila 13. mája 2013 opäť na doplnenie vyšetrovania.

Okrem toho vykonával vyšetrovateľ od 17. marca 2008 do 6. februára 2012 aj výsluchy obvineného, svedkov a poškodených.

6.3 Právna zástupkyňa sťažovateľa na vyjadrenie okresného riaditeľstva Policajného zboru reagovala listom z 3. júla 2018 takto:

«... Ako vyplýva zo záveru vyjadrenia: „... odpoveď Ministerstva spravodlivosti SR ohľadne znaleckých posudkov bola doručená dňa 29.7.2015. avšak nepriniesla požadované informácie. Z tohto dôvodu vyplynula potreba konania výsluchov znalcov, ktorí vypracovali na sporné pozemky znalecké posudky,“ t.j. o potrebe vykonania výsluchov znalcov, podľa jeho vlastného vyjadrenia mal konajúci orgán. t.j. príslušné ORPZ. vedomosť od 29.7.2015.

V súvislosti s uvedeným ďalšie konštatovanie ORPZ v závere vyjadrenia, cit.:

„... avšak po neúspešných opakovaných pokusoch o skontaktovanie sa s obhajkyňami obvineného ohľadom vyrozumenia a účasti na úkonoch nebolo možné uvedené výsluchy uskutočniť a tieto boli napokon zrealizované až v máji 2018.“

Toto konštatovanie ORPZ je absolútne nepravdivé, zavádzajúce, skresľujúce skutkový, aj skutočný stav existujúci a pretrvávajúci v trestnom konaní, snažiace sa o účelové a lživé zakrytie dlhotrvajúcej nečinnosti orgánov v trestnom konaní, spôsobenej výlučne na strane orgánov v trestnom konaní.

Ako obhajkyne v trestnom konaní JUDr. Gabriela Košudová. spolu so substitučnou obhajkyňou [REDAKOVANÉ], sme boli orgánom činným v trestnom konaní počas celého konania plne k dispozícii jednak:

- na adresách sídiel našich advokátskych kancelárií, t.j. pre prijímanie písomných zásielok

- taktiež na e-mailových adresách, pre prijímanie e-mailových správ

- prípadne telefonických kontaktoch, pre upovedomenie o prípadných neodkladných resp. neopakovateľných úkonoch, ktoré by prípadne hodlal konajúci orgán uskutočniť.

Nikdy počas prebiehajúceho konania sa na strane právnych zástupkyň nestalo, že by:

- nebola prevzatá listinná zásielka.
- nebolo odpovedané na písomný, resp. mailový dotaz zo strany konajúcich orgánov,
- že by došlo k zmareniu akéhokoľvek riadne oznámeného úkonu z dôvodu alebo na strane zastupujúcich obhajkyň.

Práve naopak genéza vykonaných úkonov a postupov, ktorá bola predložená ako príloha k ústavnej sťažnosti zo strany PZ sťažovateľa, ktorú v podstate takmer kopíruje genéza úkonov a postupov ORPZ str. 1,2,3, potvrdzuje, že:

- od 29.7.2015 konajúce orgány nevykonali žiaden úkon v konaní smerujúci ku konštruktívnemu priebehu TK.

Aktivita (skôr pasivita) konajúceho orgánu v čase od 29.7.2015 vo vzťahu smerom k obvinenému, t.j. k jeho právnym zástupkyňam bola vyvinutá len v tom smere, že ORPZ sa dotazoval nezmyselne, či trvá obhajoba (žiadosti s otázkou, či obhajoba trvá. vid' str. 2 sťažnosti)...

Uvedený postup orgánov činných v TK považujeme za absolútne neúčelný, umelo vyprodukovaný a snahu vyvolať dojem aktivity vo vzťahu ku konaniu.

Ďalej poukazujeme na fakt, že „aktivitu“ (nie však takú, aby išlo pre vyšetrovanie o relevantný úkon) smerom k možnosti telefonicky sa skontaktovať s konajúcou obhajkyňou vyvinul dozorujúci prokurátor Okresnej prokuratúry NR dňa 10.10.2017. t.j. až potom, ako bol konajúcej prokuratúre doručený náš podnet na odstránenie prierahov vo vyšetrovaní, zo dňa 29.9.2017...

Vo veci očakávaných zamýšľaných výsluchov znalcov však konajúci ORPZ nevyvinul od 18.10.2017 opäť žiadnu aktivitu.

Naopak dňa 11.4.2018, t.j. takmer pol roka od posledného kontaktu zo strany konajúceho ORPZ bol doručený ďalší nezmyselný v poradí už tretí dotaz na to, či PZ obvineného trvá...

Na viacnásobne dotazovanie či trvanie obhajoby pokračuje, nemal konajúci orgán žiaden dôvod:

- nebolo počas prebiehajúceho prípravného konania doručené zo strany obhajkých oznámenie o ukončení právneho zastúpenia

- nebola známa žiadna skutočnosť ktorá by sponchybňovala fakt, že obvinený má nepretržite v TK toho istého PZ aj substitučného PZ

- nebola známa žiadna skutočnosť, že toto zastúpenie aktuálne stále trvá.

Po riadnom vyrozumení boli vykonané dňa 23.5.2018 úkony, a to

- výsluch obv. [REDACTED]

- výsluch znalca [REDACTED]

- výsluch znalca [REDACTED]

Všetky za účasti riadne predvolaného substitučného PZ, t.j. [REDACTED].

Poukazujem na fakt, že o potrebe realizovať uvedené úkony mal konajúci orgán vedomosť podľa jeho vyjadrenia od 29.7.2015. Svoje takmer 3 ročné nekonanie v tomto smere nijako hodnoverne nezdôvodnil, a jeho chabý pokus o argumentáciu k zdôvodneniu vyústil do zavádzajúcich a pravdu skresľujúcich tvrdení...

Predložené vyjadrenie ORPZ NR len potvrdzuje, že na strane príslušného orgánu v trestnom konaní došlo a dochádza k prieťahom v konaní, dĺžka samotného vyšetrovania je viac ako neúmeraná a neustále dochádza k porušovaniu základných práv sťažovateľa.

Vzhľadom k tomu žiadam, aby bolo sťažnosti v plnom rozsahu vyhovené a priznaná náhrada nemajetkovej ujmy sťažovateľovi v zmysle podanej sťažnosti.»

7. Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

8. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného riaditeľstva Policajného zboru v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-135/3-OVK-NR-2011 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, resp.

práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

9. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

11. Podľa § 2 ods. 10 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok účinného od 1. januára 2006 (ďalej len „Trestný poriadok“) orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy, nečakajúc na návrh strán.

12. Aj podľa judikatúry ESLP má obvinený právo na to, aby o jeho trestnom obvinení bolo rozhodnuté v primeranej lehote. Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania tým, že zabraňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude (rozsudok ESLP vo veci Wemhoff v. Nemecko z 27. 6. 1968).

13. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre ESĽP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03).

14. Judikatúra ESĽP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníkov a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

14.1 Predmetom posúdenia je trestné stíhanie (vyšetrovanie skutku podozrenia z prečinu podvodu), ktoré začalo ešte v roku 2007. Vychádzajúc z obsahu vyšetrovacieho spisu a postupu okresného riaditeľstva Policajného zboru v predmetnom konaní je ústavný súd toho názoru, že právna a ani faktická náročnosť neboli príčinou doterajšej dĺžky konania. Konanie predstavuje z právneho hľadiska trestnú vec tvoriacu štandardnú a stabilnú súčasť rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní. Čo sa týka skutkovej zložitosti, je potrebné uviesť, že boli síce vypočítavané viaceré osoby, svedkovia a poškodení a do konania pribratí aj znalci, ústavný súd však nezistil, žeby tieto okolnosti mali podstatný vplyv na dĺžku doterajšieho konania. Ani okresné riaditeľstvo Policajného zboru vo svojom vyjadrení neuviedlo, že by išlo o právne a skutkovo zložitú vec.

14.2 V správaní sťažovateľa nezistil ústavný súd také skutočnosti, ktoré by opodstatňovali konštatovanie o ich vplyve na vznik zbytočných prietáhov v posudzovanom konaní.

14.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného riaditeľstva Policajného zboru v predmetnej trestnoprávnej veci, pričom zbytočné prietahy v konaní posudzoval ako celok.

Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nie je nutné ani podrobnejšie hodnotiť činnosť okresného riaditeľstva, keďže celková doba už na prvý pohľad signalizuje nielen neefektívnu alebo nesprávnu činnosť, ale v kontexte veci aj zbytočné prietahy v konaní, ktoré uznalo vo svojom vyjadrení k sťažnosti aj okresné riaditeľstvo Policajného zboru, pričom v jednotlivých dôvodoch sa ústavný súd v podstate stotožňuje aj s tvrdením sťažovateľa uvedeným v sťažnosti (pozri body 2 a 4).

Ústavný súd je tiež toho názoru, že celé konanie je poznačené neefektívnosťou. Bez toho, aby ústavný súd špecifikoval aj malé obdobia nečinnosti a zbytočné prietahy v priebehu konania, konštatuje, že okresné riaditeľstvo Policajného zboru nevykonávalo najmä od roku 2013 relevantné úkony smerujúce k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza, pretože celková doba je aj z ústavného hľadiska neakceptovateľná. Nemožno nijakým spôsobom ospravedlniť nespôsobilosť orgánov činných v trestnom konaní skončiť prípravné konanie v tejto veci, ktoré začalo vznesením obvinenia sťažovateľa 5. novembra 2007. Konanie, ktoré trvá tak neobyčajne dlho, ako to bolo v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia ako celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne m. m. II. ÚS 3/09, III. ÚS 170/2010, III. ÚS 21/2014).

15. Vzhľadom na všetky dôvody ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

III.

16. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

17. V nadväznosti na rozhodnutie o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd prikázal okresnému riaditeľstvu v prípravnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-135/3-OVK-NR-2011 konať bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

18. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

19. Sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie v sume 11 000 € z dôvodov uvedených v bode 5 odôvodnenia tohto nálezu.

20. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky uvedené dôvody a zistenia považuje za primerané. Pri určení jeho výšky vychádzal ústavný súd aj zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný vyplatiť ho sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3. Vo zvyšnej časti tak jeho žiadosti nevyhovel (bod 5).

22. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

23. Ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Úhradu priznal v súlade s požiadavkou sťažovateľa, ktorý žiadal priznať trovy právneho zastúpenia v sume 481,59 €. Táto požadovaná suma za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2018 neodporuje vyhláške Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pretože je nižšia ako suma vypočítaná ústavným súdom.

24. Okresné riaditeľstvo je povinné uhradiť trovy právneho zastúpenia na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

25. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

26. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 18. júla 2018